

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Інна САВИЦЬКА
_____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри міжнародних відносин і суспільних наук
п Протокол № 9 від 17 квітня 2024 р.
Завідувач кафедри
Вікторія ХВИСТ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Сергій БІЛАН

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕТИ

«ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН (1648 – 1815)»

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: Асатуров С. К., доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, кандидат історичних наук, доцент

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин (1645 – 1815)»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	75 год.	
Індивідуальні завдання		
Навчальна практика		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год. 3 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета та завдання дисципліни: на основі сучасних теоретико-методологічних підходів розкрити природу, сутність міжнародних відносин як явища суспільного життя історичної і політологічної категорії та самостійної науки, вивчити історичні форми дипломатії, основні етапи її розвитку, зовнішньополітичні прийоми та методи дій держав у системі міжнародних відносин пізнього середньовіччя та нового часу, історичне середовище, види і типи дипломатії, проаналізувати функціональну та інституціональну структуру міжнародних відносин, закономірності, тенденції і проблеми розвитку в умовах процесів світової політики, ознайомити аудиторію з ключовими подіями історії міжнародних відносин і дипломатії впродовж ХУ – початку ХІХ сторіччя.

Сформуванню у студентів основи історико-дипломатичного мислення на основі знання процесів історичного розвитку міжнародних відносин, еволюції дипломатичної сфери, розуміння ними закономірностей та особливостей розвитку історичного процесу у світовій політиці та міжнародних відносинах.

Засвоївши матеріал курсу «Історія міжнародних відносин», студент матиме уявлення про формування міжнародних відносин та еволюцію міжнародних систем вказаних часів, вмітиме визначати причини, сутність та наслідки тих чи інших історичних подій, зможе самостійно аналізувати ключові історичні тенденції становлення світової політики.

При цьому стратегічним завданням є формування у студентів чіткої, логічно послідовної і структурованої системи знань та уявлень щодо своєї майбутньої професійної підготовки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

1. місце дисципліни в системі підготовки фахівців у сфері міжнародних відносин;
2. понятійний та категоріальний апарат дисципліни;
3. основні теоретико-практичні положення вивчення історії дипломатії, світової системи міжнародних відносин і зовнішньої політики;
4. причини та передумови розвитку міжнародних процесів напередодні Вестфальської геополітичної епохи;
5. основні етапи становлення світової дипломатії пізнього середньовіччя та початку нового часу;
6. основні дати і факти з історії дипломатії і міжнародних відносин обраного періоду.

вміти:

1. характеризувати об'єкт та предмет дисципліни «Історія міжнародних відносин», її основні поняття та категорії;
2. правильно теоретично, науково-методологічно та практично підходити до

вивчення спеціальності;

3. класифікувати та аналізувати основні джерела і літературу, вміти працювати з джерелами і літературою з історії дипломатії, міжнародних відносин та зовнішньої політики;

4. визначати мету дослідження, завдання та головні проблеми;

5. систематизувати, класифікувати матеріал, робити самостійні висновки та узагальнення.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що вони характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 5. Здатність працювати у міжнародному контексті;

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 12. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин;

СК 2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах;

СК 3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин;

СК 6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування українською та іноземними мовами;

СК 8. Усвідомлювати національні інтереси України на міжнародній арені;

СК 9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

програмні результати навчання (ПРН):

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки,

розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих Конфліктів.

PH03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

PH04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

PH05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.

PH06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

PH11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.

PH13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точки зору.

PH16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л			п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Історія міжнародних відносин як навчальна та наукова дисципліна														
Тема 1. Вступна лекція. Завдання та структура курсу. Об'єкт і предмет науки, мета та завдання курсу, основні категорії та поняття, історіографія проблеми	1	5	2				3							
Тема 2. Періодизація історії дипломатії та міжнародних відносин	2	6	2				4							
Разом за змістовим модулем 1		11	4				7							
Змістовий модуль 2. Дипломатії пізнього середньовіччя та початку нового часу														
Тема 3. Загальна	3	6	2				4							

характеристика дипломатії і дипломатичних органів XV – першої половини XVII сторіччя													
Тема 4. Передумови і сутність утворення Вестфальської системи міжнародних відносин.	4	5	2	1			2						
Тема 5. Дипломатія і міжнародні відносини часів визвольних змагань українського народу середини XVII ст.	5	5	2	1			2						
Тема 6. Дипломатія та міжнародні відносини після Вестфальського миру (друга половина XVII-XVIII ст.)	6	6	2	1			3						
Тема 7. Дипломатія вісімнадцятого сторіччя.	7	6	2				4						
Разом за змістовим модулем 2		28	10	3			15						
Змістовий модуль 3. Міжнародні відносини та дипломатія Вестфальської геополітичної епохи													
Тема 8. Росія у системі міжнародних відносин XVIII ст.	8	8	2	4			2						
Тема 9. Міжнародні відносини напередодні Великої Французької буржуазної революції.	9	6	2	2			2						
Тема 10. Дипломатія американської буржуазної республіки (1775-1794 рр.)	10-11	6	2	2			2						
Тема 11. Європейська дипломатія та міжнародні відносини у період 1789-1815 рр.	12-13	6	2				4						
Тема 12. Віденський конгрес (жовтень 1814-червень 1815 рр.), його рішення та наслідки	14-15	6	4				4						
		6	2				4						
Разом за змістовим модулем 3		51	16	12			23						
Усього годин		90	30	15			45						

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дипломатія пізнього середньовіччя та початку нового часу	3
2	Вестфальська епоха міжнародних відносин і дипломатія	2
3	Міжнародні відносини та європейська дипломатія XVIII ст.	2
4	Дипломатія американської буржуазної республіки	2
5	Європейська дипломатія часів французької буржуазної революції	2
6	Дипломатії кінця XIII – початку XIX ст.	2
7	Віденський конгрес 1814 - 1815 рр. і його міжнародне дипломатичні наслідки	2
	Всього	15

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дипломатія як навчальна дисципліна і наука	7
2	Загальна характеристика дипломатії і дипломатичних органів XV – першої половини XVII сторіччя	4
3	Дипломатія італійських міст – держав	2
4	Дипломатія Франції часів Генріха IV та герцога Рішельє	2
5	Дипломатія Англійської буржуазної революції	3
6	Дипломатія років визвольних змагань українського народу	4
7	Міжнародні відносини і дипломатія у поствестфальську епоху	2
8	Дипломатія Російської імперії	2
9	Дипломатія американської буржуазної революції	2
10	Міжнародні відносини напередодні та в роки Великої французької буржуазної революції, директорії, консульства та імперії	12
11	Віденський конгрес, його рішення та міжнародно-політичні і дипломатичні наслідки	5
	Разом:	45

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести.
- інші види.

6. Методи навчання

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2132>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Асатуров С.К. Методичні рекомендації з дисципліни «Вступ до спеціальності Міжнародні відносини». Навчально-методичне видання. - К.: Редакційно – видавничий відділ НУБіП України, 2020., - 112 с.
 2. Асатуров С.К. Методичні рекомендації з дисципліни «Історія дипломатії». Навчально – методичне видання. – К.: Редакційно – видавничий відділ НУБіП України, 2020. - 107 с.
 3. Копійка В. В. Робоча навчальна програма дисципліни «Історія міжнародних відносин (1789 – 1914). – К., 2007., - 14 с.
 4. Міжнародні системи та глобальний розвиток: підручник. / Кер. авт. колективу О.А. Коппель; за ред. А.В. Губерського, В.А. Манжоли. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 606 с.
 5. Системи міжнародних відносин. Навчальний посібник. / За ред. В. А. Манжоли. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2007.
1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. – К., 2000.
 2. Бжезинский З. Великая шахматная доска. Господство Америки и ее геостратегические императивы. – М., 1997.
 3. Гроций Г. О праве войны и мира. – М., 1994.
 4. Дебидур А. Дипломатическая история Европы: 1814–1878: В 2 т. – Ростов-на-Дону, 1995.
 5. Дергачев В.А. Геополитика. – К.: ВИРА, 2000.
 6. Джолл Д. Истоки первой мировой войны. Пер. с англ. – Ростов н/Д, 1999.
 7. Дипломатія сучасної України: Енцикл. довід. – К., 1997.
 8. Дубович І. Країнознавчий словник –довідник. – Львів, 2002.
 9. Дюби Ж. Средние века. (987-1460): от Гуго Капета до Жанны д'Арк. – М.: Международные отношения, 2000.
 10. Євроатлантичний вісник: інформаційне і довідкове видання. – К., 1996.
 11. История дипломатии. – Т. I. – М., 1959.
 12. Камінський Є. Критерії ефективності зовнішньої політики України: теоретичний та практичний виміри // Дослідження світової політики: Зб. наук. пр./ ІСЕМВ НАН України. – 2001. – Вип. 18. – С. 3–12.
 13. Камінський Є. Міжнародна безпека у ХХІ столітті: загальний прогноз //

- Дослідження світової політики: Зб. наук. пр./ ІСЕМВ НАН України. – 2001. – Вип. 15. – С.3–15.
14. Киссинджер Г. Дипломатія. – М., 1997.
 15. Клинтон Б. Моя жизнь – М., 2005.
 16. Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні системи. Світова політика. – К., 2001.
 17. Кучик О., Мацяк М. Міжнародні відносини і світова політика. Методичні вказівки та рекомендації до академічного курсу. – Львів, 2005. – 29 с.
 18. Лановик Б., Матисякевич З., Матейко Р. Економічна історія світу: Підручник. – К., 1999.
 19. Маккуин Дж. Хетты и их современники в Малой Азии. – М., 1983. 91. Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996.
 20. Малов В. Н. Османская империя и страны Центральной, Восточной и Юго-Восточной Европы в XVI в. – М., 1998.
 21. Мальков В.Л. Путь к имперству. Америка в первой половине XX века. – М., 2004.
 22. Медина М. США и Латинская Америка в XIX в. – М., 1974.
 23. Международные отношения на Дальнем Востоке (1870 –1945) / Под. ред. Е.М. Жукова. – М., 1951.
 24. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–70-ті роки): Підруч. / В. А. Манжол та ін. – К., 1999.
 25. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980–2000 роки): Підручник / Л. Ф. Гайдуков, В. Г. Кремень, Л. В. Губерський та ін. – К., 2001. 103. Міжнародні економічні відносини: Система регулювань міжнародних економічних відносин: Підручник / А.С.Філіпенко та ін. – К.: Либідь, 1994. – 256 с.
 26. Тарле Е. В. Международные отношения. Политика: история территориальных завоеваний. – М., 2001.
 27. Тарле Е.В. Очерки истории колониальной политики западноевропейских держав. – М.; Л., 1965.
 28. Тейс Л. Наследие Каролингов. IX-X века. Т.2. – М: Скарабей, 1993.
 29. Трохимчук С. В. Федунь О. В. Політична географія світу: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 422 с.
 30. Троян С.С. Будз М.Д. Термінологічний словник із методики країнознавчих досліджень. – Рівне, 2002.
 31. Туниця Т. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Методичні рекомендації до вивчення курсу. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2004. – 34 с.
 32. Хижняк І. А. Навчальна програма дисципліни “Історія міжнародних відносин (1945 – початок XXI ст.)” частина II (для бакалаврів, спеціалістів). – К.: МАУП, 2005. – 28 с.
 33. Шаповал Ю. Конституційне право зарубіжних країн: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 496 с.
 34. Шергін С. Світовий порядок: концепції і реальність // Політика і час. – 1997. – № 12.

35. Юрківський В.М. Країни світу. – К.: Либідь, 1999. – 368 с.

Рекомендована література (Дипломатія)

1. Буткевич В.Г., Мицик В.В., Задорожній О.В. Міжнародне право. Основні галузі. Підручник. – К.: Либідь, 2004.
2. Блажей В. В. Правові засади організації дипломатичної служби України (За національним законодавством) // Науковий вісник Дипломатичної академії України при Міністерстві закордонних справ України. Київ, 1998. Вип. 1. С 178-186.
6. Галиняк Б. Дипломатична служба // Дипломатична безпека Українського Визвольного Руху. Мюнхен, 1945. Ч. 1.
8. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
9. Гуменюк Б.І. Дипломатична служба: правове регулювання: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2007.
10. Гуменюк Б, Щерба О. Сучасна дипломатична служба. – К.: Либідь, 2001.
13. Дипломатичний корпус: Управління державного протоколу. Київ, 2002.
15. Дипломатія сучасної України: Енциклопедичний довідник. – К., 1997.
16. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право. Навчальний посібник. – К., 2001
17. Дюррозель Ж.Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. – К.: Основи, 1995.
18. Камбон Ж. Дипломат. – К., 1997.
19. Киссинджер Г. Дипломатія. – М.: Научн.-изд. центр «Ладомир», 1997.
20. Лукашук И.И. Международное право. Ученик. – М., 2001.
21. Маланчук П. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом / Пер. з англ. – Харків: Консум, 2000.
22. Репецький В.М. Дипломатичне та консульське право: Підручник. – 2-е вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2006.
23. Сардачук П.Д., Кулик О.П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи: Навч. посібник. – К.: Україна, 2001.
24. Barston R.P. Modern Diplomacy. U.K., 1988.
25. Callieres F. The Art of Diplomacy. – New York; London, 1983.
26. Feltham R. Q. Diplomatic Handbook. U. K., 1993.
27. First Line of Defense: Ambassadors, Embassies and American Interests Abroad. Washington, 2000.
28. Harr J.E. The Professional Diplomat. – New York; 1969.
29. Melissen Jan. Summit Diplomacy of Coming Age. Netherlands Institute of International Relations, 2003.
30. Moses Jon, Knudsen T. Globalization and Reorganization of Foreign affairs Ministries. Netherlands Institute of International Relations, 2002.

Документи

Міжнародно-правові акти

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини, 1961 р.

1. Віденська конвенція про консульські зносини, 1963 р.
2. Віденська конвенція про дипломатичні місії, 1969 р.
3. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р.
4. Віденська конвенція про представництво держав у їхніх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру, 1975 р.
5. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 р.
6. Конвенція про привілеї та імунітети ООН, 1946 р.
7. Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН, 1947 р.
8. Конвенція про запобігання і покарання злочинів проти осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів, 1979 р.
9. Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів. – Про приєднання до Конвенції див. Закон України № 2933- III від 10.01.2002 р.

Нормативно-правові акти національного законодавства

10. Конституція України від 28 червня 1996 р.
11. Закон України «Про міжнародні договори України» від 17 грудня 1993 р.
12. Закон України «Про дипломатичну службу» від 20 вересня 2000 р.
13. Закон України «Про дипломатичні ранги України» від 28 листопада 2002 р.
14. Закон України «Про Основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 р.
15. Указ Президента України « Про положення про дипломатичне представництво України за кордоном» від 22 жовтня 1992 р.
16. Консульський Статут України, затверджений Указом Президента від 2 квітня 1994 р.
17. Указ Президента України «Про програму розміщення дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав і представництв міжнародних організацій в Україні» від 12 вересня 1994 р.
18. Указ Президента України «Про Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні» від 10 червня 1993 р.
19. Указ Президента України «Про торговельно-економічну місію у складі дипломатичного представництва України за кордоном» від 30 квітня 1994 р.
20. Указ Президента України «Про підготовку спеціалістів для роботи у сфері міжнародних відносин» від 30.05.1995 р.
21. Указ Президента України «Про заходи щодо вдосконалення координації діяльності органів виконавчої влади у сфері зовнішніх зносин» від 18 вересня 1996 р.
22. Указ Президента України «Про Представництво України при Європейських Співтовариствах» від 21 квітня 1997 р.
23. Указ Президента України «Про заснування Місії України при НАТО» від 4 грудня 1997 р.
24. Указ Президента України «Про Положення про Місію України при НАТО» від 15 вересня 1998 р.

25. Указ Президента України « Про положення про нештатних (почесних консулів) України» від 17.02.1997 р.
26. Указ Президента України «Про Перелік посад, приписаних до дипломатичних рангів України» від 26 березня 2002 р.
27. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання військових аташе» від 12 січня 1993 р.
28. Постанова Кабінету Міністрів України «Про військових аташе» від 28 жовтня 1993 р.
29. Постанова Кабінету Міністрів України «Про організацію роботи торговельно-економічних місій у складі дипломатичних представництв України за кордоном» від 28 грудня 1993 р.
30. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок розміщення дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних та іноземних організацій в Україні» від 27 лютого 1995 р.
31. Постанова Кабінету Міністрів України «Про доповнення переліку посад та кількісного складу апарату військових аташе при дипломатичних представництвах України за кордоном» від 14 листопада 1995 р.
32. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін і доповнень до переліку посад та кількісного складу апарату військових аташе при дипломатичних представництвах України за кордоном» від 1 лютого 1997 р.
33. Постанова Кабінету Міністрів України «Про упорядкування умов оплати праці працівників дипломатичних представництв і консульських установ України за кордоном» від 13 липня 1999 р.
34. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Представництво Міністерства закордонних справ України на території України» від 25 липня 2002
35. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення конкурсу для прийняття на дипломатичну службу» від 16 листопада 2002
36. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про встановлення надбавок до посадових окладів за знання та використання в роботі іноземної мови» від 5 липня 1994
37. Постанова Верховної Ради України «Про Основні напрями зовнішньої політики України». від 2 липня 1993 р.
38. Постанова Верховної Ради України «Про відкриття дипломатичних або консульських представництв України» від 3 березня 1999 р.
39. Наказ Міністерства закордонних справ України «Про затвердження Інструкції про порядок забезпечення комплексної безпеки дипломатичних установ України за кордоном» від 11 липня 1995 р.
40. Наказ Міністерства закордонних справ України «Про затвердження Положення про консульський збір України»
41. Наказ Міністерства закордонних справ України «Про затвердження Положення про акредитацію співробітників дипломатичних і консульських установ іноземних держав, міжнародних організацій та їхніх представництв,

інших іноземних організацій» від 13 січня 2003 р. 13.

Джерела мережі Інтернет

1. <http://rada.gov.ua/> - офіційний веб-портал Верховної Ради України.
2. <http://www.president.gov.ua/> - офіційне інтернет-представництво Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua/control/> - єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.
4. <http://mfa.gov.ua/ua> - Міністерство закордонних справ України.

Основна література

1. Гайдуков Л., Копійка В., Крушинський В. Всесвітня історія.- К., 2000.
2. Дипломатический словарь. В 3-х т. Глав. ред.. А.А. Громько (и др.). М., Политиздат, 1971.
Дипломатический словарь. Издание четвёртое. – Т. 1, 2, 3. – М., 1985-1986.
3. Зінченко А. Історія дипломатії: від давнини до нового часу.- К., 2005.
4. История дипломатии. В 3-х тт. Под ред. В.П. Потёмкина. М., 1941-1945.
5. История дипломатии. В 5 томах, 6 книгах; Изд-во: М.: Политиздат, 1959 г.
6. *Коппель О.А., Пархомчук Е.С.* Міжнародні системи та глобальний розвиток – К., 2006.
7. Мадіссон В.В., Шахов В. А. Політологія міжнародних відносин.- К.: Либідь, 1997.
8. Макиавелі. Володар. – К., 1991.
9. *Мальський М. З., Мацяк М. М.* Теорія міжнародних відносин. – Львів, 2002.
10. Міжнародні системи та глобальний розвиток: підручник. / Кер. авт. колективу О.А. Коппель; за ред. А.В. Губерського, В.А. Манжоли. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 606 с.
11. Системи міжнародних відносин. Навчальний посібник. / За ред. В. А. Манжоли. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2007.

Допоміжна

1. *Андрущенко (Гринько) С. В.* Україна в сучасному геополітичному середовищі. – К.: Логос, 2005.
2. Аристотель. Политика. – М., 1994.
3. *Висока місія. Сторінки історії Інституту міжнародних відносин Київського університету імені Тараса Шевченка. Київ. Видавництво «Правда Ярославичів», 1999. – 192 с.*
4. Гайдуков Л., Копійка В., Крушинський В. Всесвітня історія. – К., 2000.
5. Гроций Г. О праве войны и мира. – М., 1956.
6. *Дергачев В.А.* Геополитика. – К.: ВИРА-р, 2000.
7. Джежжула К.Е. Россия и Великая французская буржуазная революция конца XVIII в. - К., 1972.
8. *Зленко А.М.* Зовнішньополітична стратегія і дипломатія України: підручник /

за ред. В.А. Манжолі. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 379 с., іл.

9. Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – К.: Знання України, 2004. – 278 с.

10. Інститут міжнародних відносин.- К.: ТОВ «Видавництво «Укрбланковидав»», 2014. – 416 с.

11. Камінський А. Вступ до міжнародних відносин. – Львів, 1995.

12. Кафедра міжнародних відносин та зовнішньої політики – 65 років / брошура. – КНУ ІМВ, 2010.

13. Київський національний університет імені Тараса Шевченка – 175 років. Київ: Україна, 2010. – 27 с.

14. Манфред А.З. Великая французская буржуазная революция XVIII в. 1789-1794 гг. - М., 1956.

27. Манфред А.З. Наполеон Бонапарт. - М., 1972.

28. Мэхэн А. Влияние морской силы на историю, 1660–1783. – М.:

ООО “Издательство АСТ”; СПб.: Terra Fantastica, 2002.

30. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право: навч. посіб. / М. З. Мальський, Ю. М. Мороз, О. С. Кучик та ін.; за ред. М. З. Мальського, Ю. М. Мороза. – К.: Знання, 2010.

31. Никольсон Г. Дипломатическое искусство: Четыре лекции по истории Дипломатии. – М., 1962.

32. Тарле Е.В. Наполеон. - М., 1957.

33. Тарле Е.В. Наполеон. - М., 1957.

34. Тарле Е.В. Талайран. - М., 1957.

35. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин: підручник / В.А.Манжолі, В.Ю.Константинов, С.В.Андрущенко та ін., кер. авт. кол. В.А.Манжолі; за ред. Л.В.Губерського. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 512 с.

36. Knutsen T. The rise and fall of world orders. - Manchester, New York: Manchester Univ. Press, 1999.

15. Інформаційні ресурси

1. JSTOR (sources for academic content) – <http://www.jstor.org/>

2. SAGE Publications – <http://www.sagepub.com/>

3. Бібліографічна і реферативна база даних SCOPUS – <http://www.scopus.com/>

4. Сайт Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка – <http://www.iir.kiev.ua/>

Сайт Міністерства освіти і науки України (нормативні документи в галузі освіти і науки) – <http://www.mon.gov.ua/>